

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Η εποχή μας είναι μια εποχή μετάβασης από ένα είδος συστήματος σε ένα άλλο.

Σε μια τέτοια μεταβατική περίοδο οι θεμελιώδεις κανόνες και αντίστοιχοι γνώμονες συμπεριφοράς, οι αξίες, οι θεσμοί ,αμφισβητούνται και ανατρέπονται συνεχώς. Η εκμάθηση αυτών των κοινωνικών κανόνων, των στάσεων και των αξιών, είναι μια διαδικασία την οποία επιτελούν οι φορείς κοινωνικοποίησης, οι οποίοι οι ίδιοι δεν είναι πια σίγουροι, γιατί τα "αυτονόητα" που ισχύουν στην κοινωνία κλονίζονται, αμφισβητούνται, ανατρέπονται.

Όταν συμβαίνει αυτό, μιλάμε για διατάραξη της κοινωνικής συνοχής. Τα χαρακτηριστικά των σύγχρονων κοινωνιών- η αποξένωση, απομόνωση, παθητικότητα, εγωκεντρισμός, η ψυχρότητα στις ανθρώπινες σχέσεις, η μη ουσιαστική επαφή με τον συνάνθρωπο , το έλλειμμα σε αγάπη, αλληλεγγύη και συντροφικότητα - αποτελούν εκδηλώσεις της κάμψης της κοινωνικής συνοχής και τις κοινές γενεσιουργές αιτίες όλων των ψυχοκοινωνικών προβλημάτων , που ένα από αυτά είναι η χρήση και εξάρτηση από ουσίες .

Κάθε προληπτική παρεμβατική ενέργεια που αναλαμβάνει το κοινωνικό σύνολο είναι μια πράξη για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Η σύγχρονη φιλοσοφία της πρόληψης ,την οποία ακολουθεί και το Κέντρο μας, συνίσταται στην ιδέα της συνολικής πολιτικής πρόληψης, δηλαδή ότι:

Τα προβλήματα αυτά , είναι συμπτώματα μιας γενικότερης κοινωνικό-πολιτικής κρίσης η οποία χαρακτηρίζει μια εποχή μετάβασης, συνεπώς πρέπει να αντιμετωπιστούν συνολικά και να αποφευχθούν αποσπασματικές προληπτικές κινήσεις. Η πρόληψη λοιπόν αυτών των συμπτωμάτων είναι μια υπόθεση που αφορά συνολικά την κοινωνία, και ιδιαίτερα τους φορείς κοινωνικοποίησης.

Τα προγράμματα του Κέντρου στοχεύουν έμμεσα στα παιδιά και τους εφήβους προσεγγίζοντας , -με εκπαιδευτικά σεμινάρια- όλους αυτούς που βρίσκονται δίπλα τους, οι οποίοι αποτελούν πρότυπο συμπεριφοράς και παίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή τους, δηλαδή αυτούς που λειτουργούν ως “ενήλικες υποστηρικτές” και είναι οι βασικοί φορείς κοινωνικοποίησης (γονείς, εκπαιδευτικοί, και άλλοι).

Απώτερος στόχος είναι η επικοινωνία και συνεργασία όλων αυτών και η δημιουργία κοινωνικών δικτύων που θα αποτελέσουν πυρήνες πρόληψης για κάθε τοπική κοινωνία . Αυτοί οι πυρήνες πρόληψης μπορούν να συμβάλλουν:

στο να συνειδητοποιήσει ο καθένας από εμάς, και όλοι μαζί την ευθύνη για ότι συμβαίνει γύρω μας,

στην ενεργοποίηση και κινητοποίηση για την επίλυση των προβλημάτων

στην ενεργή συμμετοχή για τη διαμόρφωση και προώθηση ενός διαφορετικού τρόπου ζωής, που θα κυριαρχείται από τις αξίες της κοινωνικής αλληλεγγύης και της ανθρωπιάς.

Γιατί αυτό σημαίνει πρόληψη: όραμα για μια πιο ανθρώπινη κοινωνία.

Η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας προσδιορίζει 3 επίπεδα Πρόληψης:

Η Πρωτογενής πρόληψη.

Είναι το σύνολο των μέτρων που μπορούμε να πάρουμε για να εμποδίσουμε την εμφάνιση μιας διαταραχής, μιας παθολογίας, ενός συμπτώματος ή μιας κοινωνικής δυσλειτουργίας.

Η Δευτερογενής Πρόληψη

Είναι η έγκαιρη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση και θεραπεία ενός συμπτώματος, μιας διαταραχής, μιας παθολογίας, μιας ένδειξης κοινωνικής δυσλειτουργίας. Σε ότι αφορά την χρήση και εξάρτηση από ουσίες τα θεραπευτικά προγράμματα και οι θεραπευτικές προσεγγίσεις καλύπτουν τον δευτερογενή τομέα.

Η Τριτογενής Πρόληψη

Με τον όρο τριτογενή πρόληψη εννοούμε την πρόληψη της υποτροπής. Σε ότι αφορά την εξάρτηση από ουσίες, ως κοινωνική επανένταξη θεωρείται "κάθε κοινωνική παρέμβαση με στόχο την ένταξη πρώην ή νυν προβληματικών χρηστών ναρκωτικών στην κοινότητα".

Τρεις είναι οι άξονες της κοινωνικής επανένταξης: στέγη-εκπαίδευση-απασχόληση(συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης). Είναι επίσης δυνατόν να χρησιμοποιούνται και άλλα μέτρα ,όπως συμβουλευτική.

Στην Ελλάδα υπάρχει ένα σχετικά ευρύ φάσμα προγραμμάτων κοινωνικής επανένταξης και αξιόπιστα στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ανθρώπων που τα προσεγγίζουν.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

Παραθέτουμε τις βασικές αρχές που είναι χρήσιμο να διέπουν κάθε μικρή δράση, ή πρόγραμμα πρόληψης, που έχει διαφανεί μέσα από την έρευνα την αξιολόγηση και την εμπειρία ότι είναι απαραίτητες να λαμβάνονται υπόψιν ώστε να δημιουργούνται προϋποθέσεις επιτυχίας αυτών των παρεμβάσεων.

Αρχή 1^η

Τα προβλήματα προκύπτουν από επικίνδυνες συμπεριφορές.

Ο σύγχρονος τρόπος ζωής, η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι η βασική αιτία όλων αυτών των προβλημάτων. Ο τρόπος που λειτουργούμε απέναντι στο περιβάλλον, ο τρόπος που οδηγούμε, η αντίληψη για τις διαφυλικές σχέσεις, τις ουσίες, γενικά όλες οι επικίνδυνες συμπεριφορές που προκύπτουν από αδιαφορία, ανταγωνισμό, υπερκαταναλωτισμό, κ.λ.π βρίσκονται πίσω από την αύξηση όλων των επικίνδυνων εξαρτητικών συμπεριφορών, των ατυχημάτων, της μόλυνσης του περιβάλλοντος κ.λ.π.

Αρχή 2^η

Η συμπεριφορά διαμορφώνεται με εκπαιδευτικές διαδικασίες μέσα σε μια χρονική περίοδο.

Ο καθένας μας έχει διαμορφώσει την συμπεριφορά του μέσα από την εκπαίδευση του στο περιβάλλον (οικογενειακό, σχολικό, κοινωνικό) που μεγαλώνει. Εκεί απέκτησε στάσεις,

Η φιλοσοφία και οι αρχές της πρόληψης

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator
Πέμπτη, 17 Οκτώβριος 2013 17:59 -

δεξιότητες, τρόπο ζωής. Είναι αποτέλεσμα μιας μακροχρόνιας διαδικασίας στις διάφορες φάσεις ανάπτυξης και κοινωνικοποίησης του ανθρώπου.

Αρχή 3^η

Μια αρνητική συμπεριφορά για να αλλάξει απαιτεί μια μακροχρόνια, συνεχή παιδαγωγική διαδικασία.

Αν θέλουμε να αλλάξουμε μια αρνητική συμπεριφορά ή να μην εγκατασταθεί σε μικρά παιδιά τότε πρέπει να σχεδιάσουμε μια παιδαγωγική βιωματική διαδικασία. Μια εκπαίδευση ή επανεκπαίδευση του ατόμου ώστε πλέον να τροποποιήσει ή να διαμορφώσει μια άλλη συμπεριφορά. Απαραίτητες προϋποθέσεις είναι ο σωστός σχεδιασμός, η εμπειρία και ο χρόνος. Κυρίως όμως πρέπει στην θέση αυτού του αρνητικού που προσπαθούμε να αλλάξουμε, να προτείνουμε κάτι θετικό, ελκυστικό και να εκπαιδεύσουμε τους νέους στη νέα συμπεριφορά.

Αρχή 4^η

Κάθε αλλαγή συμπεριφοράς προϋποθέτει την εθελοντική συμμετοχή εκπαιδευτών και εκπαιδευμένων.

Κανένας δεν αλλάζει και κανένας δεν μπορεί να αλλάξει τον άλλον αν ο ίδιος δεν το θέλει. Έτσι κανένα πρόγραμμα πρόληψης δεν μπορεί να εφαρμοστεί κατ' επιλογή ούτε προς αυτόν που θα το υλοποιήσει ούτε και σε αυτούς που θα συμμετέχουν. Οι ομάδες στις οποίες απευθυνόμαστε όπως μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς, στρατός κ.λ.π πρέπει να συμμετέχουν με την θέλησή τους γιατί μόνο τότε υπάρχει πιθανότητα να τροποποιήσουν θετικά αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές.

Εμείς του δίνουμε την ευκαιρία να δοκιμάσει και αν το βρει ωφέλιμο για τον ίδιο θα το υιοθετήσει.

Αρχή 5^η

Η ενημέρωση από μόνη της δεν αλλάζει συμπεριφορές.

Η ενημέρωση έχει αποδειχθεί από όλες τις αξιολογήσεις στην Ελλάδα και διεθνώς ότι ποτέ δεν αλλάζει συμπεριφορές. Όταν μάλιστα γίνεται με τον τρόπο της μαζικής ενημέρωσης π.χ μεγάλες ομάδες που προσέρχονται χωρίς την θέληση τους, μπορεί προκαλέσει αρνητικά αποτελέσματα. Κινδυνεύουμε δε να διαφημίζουμε αυτό που υποτίθεται ότι θέλουμε να πολεμήσουμε π.χ ουσίες ή να ωθήσουμε τους νέους σε συμπεριφορές που προσπαθούμε να αποτρέψουμε.

Η μόνη μορφή ενημέρωσης που είναι αυτή που απευθύνεται σε μικρή ομάδα μέχρι 20 ατόμων. Προϋποθέτει την εθελοντική συμμετοχή, την μεθοδολογία της ενεργούς μάθησης, από ανθρώπους έμπειρους στην λειτουργία ομάδων.

Αρχή 6^η

Στο χώρο του σχολείου οι ευαισθητοποιημένοι εκπαιδευτικοί είναι πλέον αρμόδιοι να αναπτύξουν προγράμματα πρόληψης.

Το σχολείο αποτελεί τον κεντρικό στόχο πρόληψης και αγωγής υγείας όλης της κοινωνίας. Ο εκπαιδευτικός όμως δεν μπορεί να υποκατασταθεί από κανένα εξωσχολικό ειδικό παράγοντα .Για πολλούς λόγους είναι ο μοναδικός ο οποίος πρέπει να έχει την παιδαγωγική ευθύνη. Η κοινωνία πρέπει να τον υποστηρίξει, να τον εκπαιδεύσει, να τον βοηθήσει ποικιλοτρόπως αλλά ποτέ να μην τον υποκαταστήσει. Να τον ενθαρρύνει εθελοντικά να αναλάβει αυτόν τον ρόλο. Τα στελέχη πρόληψης αξιοποιούνται στην εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, οι οποίοι ζώντας συνεχώς με τους μαθητές μπορούν να τους εμπυχώσουν και να συμβάλλουν στην προσωπική τους ανάπτυξη.

Αρχή 7^η

Η φιλοσοφία και οι αρχές της πρόληψης

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator
Πέμπτη, 17 Οκτώβριος 2013 17:59 -

Η πρόληψη είναι υπόθεση όλης της κοινωνίας. Αρκεί ο καθένας να λειτουργεί στο δικό του ρόλο.

Όλοι μας έχουμε ευθύνη για την διαμόρφωση αρνητικών συμπεριφορών προσωπικών και κοινωνικών. Πρέπει λοιπόν να πάρουμε και τις προσωπικές μας ευθύνες να αλλάξει ο καθένας δικές του αρνητικές συμπεριφορές και να στηρίζει άλλους που θέλουν να αλλάξουν αλλά όχι να τους πιέσει, να επιβάλλει τις απόψεις του, να υποκαταστήσει άλλους στο δικό τους ρόλο π.χ οι υπεύθυνοι της πολιτείας, της τοπικής αυτοδιοίκησης εύκολα αποφασίζουν για τους άλλους. Πολλές φορές δε αυτοί οι άλλοι μπορεί να είναι και οι ειδικοί στο χώρο τους.

Αρχή 8^η

Πρόληψη και συνεργασία αναπτύσσονται παράλληλα.

Η συνεργασία όλων των κοινωνικών δυνάμεων, η μείωση της ανταγωνιστικότητας και των μικροφιλοδοξιών μπορεί να βοηθήσει στην συνένωση των μικρών πυρήνων πρόληψης που υπάρχουν σε πολλούς χώρους για να προχωρήσουμε από το μικρό στο μεγαλύτερο, από το ειδικό στο γενικό. Η πρόληψη μπορεί να προχωρήσει όχι όσο επιθυμούμε αλλά όσο οι άνθρωποι θέλουν. Όσο είναι έτοιμοι να προχωρήσουν.

Αρχή 9^η

Η πρόληψη δεν έχει καμία σχέση με γραφειοκρατικές διαδικασίες. Είναι όραμα.

Η αλλαγή των αρνητικών συμπεριφορών μπορεί να επιτευχθεί όταν υπάρχει ένα όραμα που έλκει και χάρη αυτού θέλουμε να αλλάξουμε συμπεριφορά. Να διαμορφώσουν άλλες σχέσεις, αξίες, τρόπους ζωής. Απαιτείται λοιπόν όραμα για να ενεργοποιηθεί το πάθος που κινητοποιεί και ενθαρρύνει να αγωνίζεται κάποιος για κάτι καλύτερο. Να φύγει από το βόλεμα και την αδιαφορία και να ενεργοποιηθεί. Να έχει εμπνευσθεί και να μπορεί να εμπνεύσει. Κυρίως όμως αυτό να αναδεικνύεται στη δική του πρακτική. Οι αλλαγές γίνονται με τα παραδείγματα και όχι με τις συμβουλές.

Αρχή 10^η

Πρόληψη, εκπαίδευση και επανεκπαίδευση βελτιώνουν την ποιότητα ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Δεν μπορεί να αλλάξει συμπεριφορά με την ίδια εκπαίδευση που χρησιμοποιήθηκε για να παγιωθεί μια αρνητική συμπεριφορά. Αν δουλέψουμε με τις ίδιες γνώσεις και εμπειρίες θα ξαναδημιουργήσουμε το ίδιο. Είναι κάτι σαν να μπαλώνει κάποιος τρύπες με το παλιό ύφασμα. Η αλλαγή θέλει νέα υλικά, νέες ιδέες, νέες γνώσεις, νέες μεθοδολογίες. Θέλει επανεκπαίδευση. Απαιτείται η εκπαίδευση των στελεχών πρόληψης, ώστε να αποκτούν τα εφόδια για να σχεδιάζουν αποτελεσματικά προγράμματα που να προωθούν αξίες, στάσεις και συμπεριφορές που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής.